

Sag C-85/21

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i sag i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

11. februar 2021

Forelæggende ret:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Østrig)

Afgørelse af:

3. februar 2021

Revisionsappellant:

WY

Revisionsinstævnt myndighed:

Steiermärkische Landesregierung

Hovedsagens genstand

Opgivelse af tyrkisk statsborgerskab til fordel for erhvervelsen af østrigsk statsborgerskab – generhvervelse af tyrkisk statsborgerskab – fratagelse af østrigsk statsborgerskab og fortabelse af unionsborgerskabet – følger – proportionalitet

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, jf. artikel 267 TEUF

Præjudicielt spørgsmål

Skal artikel 21 TEUF fortolkes således, at bestemmelsen i tilfælde af en i national ret hjemlet ex lege fortabelse af statsborgerskab og derpå følgende fortabelse af unionsborgerstatus skal indgå i proportionalitetsundersøgelsen i det enkelte tilfælde i henhold til principperne i Domstolens dom i sagen Tjebbes m.fl. og kan udgøre en hindring for fortabelsen af statsborgerskabet, såfremt en statsborger har

genvundet sit tidligere statsborgerskab ved en erklæring om generhvervelse, og den truende fortabelse af unionsborgerstatus har væsentlige konsekvenser for statsborgerens familie- og arbejdsliv?

Anførte EU-retlige forskrifter

Traktat om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter »TEUF«), særligt artikel 20 og 21

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særligt artikel 7

Anførte nationale forskrifter

Bundesgesetz über die österreichische Staatsbürgerschaft (forbundslov om østrigsk statsborgerskab, herefter »StbG«), § 27 og 57

Gewerbeordnung 1994 (næringslov af 1994, herefter »GewO«), § 14

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 WY fik i 1992 tildelt østrigsk statsborgerskab. Efterfølgende fremlagde han et dokument fra den tyrkiske stat, som bekræftede, at han ikke længere var tyrkisk statsborger.
- 2 I 2017 dukkede revisionsappellantens navn op på en tyrkisk »liste med stemmeberettigede«, hvorfor den revisionsinstævnte myndighed indledte en undersøgelse med henblik på at afklare spørgsmålet om WY's statsborgerskab.
- 3 I forbindelse med denne undersøgelse nåede den revisionsinstævnte myndighed frem til den konklusion, at den nævnte liste formentlig var en tyrkisk myndigheds liste om afholdelse af valg. Efterfølgende blev revisionsappellanten den 27. juni 2017 første gang opfordret til at fremlægge en udskrift af en tyrkisk civilstandsregistrering, der indeholdt oplysninger om hans statsborgerskab. Endvidere blev den tyrkiske ambassade i Wien anmodet om at oplyse, om revisionsappellanten havde genvundet sit tyrkiske statsborgerskab. Denne henvendelse blev ikke besvaret.
- 4 Revisionsappellanten gjorde gældende, at personer, som har mistet deres statsborgerskab, ikke kan få udstedt en udskrift af en civilstandsregistrering. Efter yderligere opfordringer fra den revisionsinstævnte myndigheds side samt fristforlængelser til revisionsappellanten blev der fremlagt en udskrift af en tyrkisk civilstandsregistrering vedrørende revisionsappellantens datter, som også indeholdt konstateringer vedrørende revisionsappellanten. Det fremgår af dette

dokument, at revisionsappellantens datter mistede sit tyrkiske statsborgerskab, da hendes mor og far blev østrigske statsborgere. I 1994 er der noteret en fornyet naturalisation i den tyrkiske stat.

- 5 Revisionsappellanten anmodede aldrig om bevarelse af sit østrigske statsborgerskab. I forbindelse med den revisionsindstævnte myndigheds undersøgelse fremsatte han en anmodning i henhold til StbG's § 57(erhvervelse af statsborgerskab efter anmodning), som imidlertid ikke blev imødekommet.
- 6 Den forelæggende ret fastslog ved dom af 7. maj 2019, at revisionsappellanten den 3. februar 1994 havde generhvervet sit tyrkiske statsborgerskab og dermed i henhold til StbG's § 27, stk. 1, havde mistet sit østrigske statsborgerskab, og afviste anmodningen, der var fremsat i henhold til StbG's § 57.
- 7 Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstol), som efterfølgende behandlede sagen, påpegede, at den nationale myndighed og i givet fald af den nationale ret som følge af konstateringen af, at betingelserne for fortabelse af det østrigske statsborgerskab og den dertil knyttede fortabelse af unionsborgerskabet er opfyldt, ifølge Domstolens praksis af 12. marts 2019 i sag C-221/17, Tjebbes m.fl. skal foretage en proportionalitetsundersøgelse. Dette er et krav i henhold til EU-retten. Efter Verwaltungsgerichtshofs (forvaltningsdomstol) opfattelse skal der i forbindelse med denne proportionalitetsundersøgelse ifølge Domstolens kriterier i sag Tjebbes m.fl. under alle omstændigheder foretages en samlet vurdering under hensyntagen til den pågældende sags særlige omstændigheder. I denne sammenhæng vil den omstændighed, at revisionsappellanten ikke har anmodet om bevarelse af det østrigske statsborgerskab, være relevant. Der skal imidlertid alligevel foretages en samlet vurdering for at afgøre, om der i det konkrete tilfælde er tale om omstændigheder, som gør, at en tilbagekaldelse af det østrigske statsborgerskab vil være uforholdsmæssig.
- 8 Revisionsappellantens retlige repræsentant har påpeget, at en fortabelse af unionsborgerstatus vil have væsentlige følger for revisionsappellantens familie- og arbejdsliv og særligt medføre omfattende begrænsninger i revisionsappellantens arbejdsliv.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 9 I sin dom i Rottmann-sagen har Domstolen fastlagt det princip, at en beslutning om en tilbagekaldelse af en naturalisation af en statsborger i en medlemsstat er undergivet domstolsprøvelse på grundlag af EU-retten (dom af 2.3.2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104). Domstolen understregede, at det skal undersøges, om beslutningen om tilbagekaldelse af en naturalisation overholder proportionalitetsprincippet for så vidt angår følgerne heraf for den berørte persons situation i forhold til EU-retten, i hvilken forbindelse der skal tages hensyn til de eventuelle følger, denne beslutning har for den berørte person og i givet fald for hans familiemedlemmer, for så vidt angår fortabelsen af de rettigheder, enhver

unionsborger nyder godt af (Domstolen, 2.3.2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104, præmis 55 ff).

- 10 Ifølge Domstolens dom i sagen Tjebbes m.fl., C-221/17, ECLI:EU:C:2010:104, er den situation, som unionsborgere, der på grund af fortabelse af statsborgerskab også konfronteres med fortabelse af deres unionsborgerskab, som følge af sin natur og sine virkninger omfattet af EU-retten. Medlemsstaterne skal således tage dette i betragtning på statsborgerskabsområdet.
- 11 Om kriterierne for den proportionalitetsundersøgelse, som skal foretages af de nationale domstole, fastsatte Domstolen følgende i sag Tjebbes m.fl.: »En sådan undersøgelse kræver en vurdering af den berørte persons individuelle situation og af situationen for vedkommendes familiemedlemmer for at afgøre, om fortabelsen af statsborgerskab i den pågældende medlemsstat, når dette indebærer fortabelse af status som unionsborger, har følger, som uforholdsmæssigt – i forhold til det mål, som den nationale lovgiver forfølger – påvirker den normale udvikling af vedkommendes familie- og arbejdsliv i forhold til EU-retten« (Domstolen, 12.3.2019, C-221/17, ECLI:EU:C:2019:189, præmis 44).
- 12 I Tjebbes-dommen skulle det præjudicielle spørgsmål om anvendelsen af artikel 21 TEUF efter Domstolens opfattelse ikke besvares, da sagsøgerne ikke havde gjort brug af deres ret til fri bevægelighed. I den aktuelle sag er denne ret imidlertid af væsentlig betydning. Revisionsappellanten har i Østrig en enkeltmandsvirksomhed, som han har næringsbrev til at drive. Med fortabelsen af det østrigske statsborgerskab risikerer revisionsappellanten også at miste sit næringsbrev. Revisionsappellanten vil i givet fald skulle anses som »udenlandsk fysisk person«, jf. GewO's § 14. Dette har, eftersom den revisionsindstævnte myndighed alene tildelte revisionsappellanten opholdstilladelse som »familiemedlem« i henhold til § 47 i Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (lov om etablering og ophold), ført til, at GewO's § 14, stk. 3, er bragt i anvendelse.
- 13 I henhold til GewO's § 14, stk. 3, har familiemedlemmer til statsborgere i en medlemsstat i Den Europæiske Union eller i en stat, der er part i EØS, som har opholdsret eller permanent opholdsret i en EU-medlemsstat eller i en stat, der er part i EØS, uanset deres nationalitet ret til at udøve erhvervsvirksomhed på samme vilkår som statens egne statsborgere. For at undgå en diskrimination af landets egne statsborgere i form af forskelsbehandling er det dog i givet fald nødvendigt for revisionsappellanten, at det konkluderes, at GewO's § 14, stk. 3, ifølge en fortolkning i overensstemmelse med forfatningen også finder anvendelse på østrigske statsborgeres familiemedlemmer. Dette ændrer dog ikke på det forhold, at revisionsappellanten i givet fald vil fortabe sin status som unionsborger og dermed ikke længere vil kunne gøre brug af retten til fri bevægelighed i henhold til artikel 21 TEUF.
- 14 Den forelæggende ret ser i truslen om fortabelse af status som unionsborger og dermed tabet af retten til udøvelse af retten til fri bevægelighed i henhold til artikel 21 TEUF et spændingsforhold for så vidt angår den

proportionalitetsvurdering, som skal foretages i hvert enkelt tilfælde. På denne baggrund blev det besluttet at udsætte sagen og at forelægge det præjudicielle spørgsmål for Domstolen.

ARBEJDSDOKUMENT